

УНИВЕРЗИТЕТ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНЕ ПОСЛЕДИПЛОМСКЕ СТУДИЈЕ
ВЕЋУ ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИХ СТУДИЈА

ИЗВЕШТАЈ

Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „КРИЦИ ШКАРТА – вишемедијска кинетичка инсталација“

кандидата
Николе Говедарице

Веће интердисциплинарних докторских студија Универзитета уметности у Београду, на седници одржаној 15. априла 2021. године, донело је одлуку о образовању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „КРИЦИ ШКАРТА – вишемедијска кинетичка инсталација“ Николе Говедарице, студента докторског студијског програма Вишемедијска уметност Интердисциплинарних студија Универзитета уметности у Београду.

На основу увида у реализован уметнички део пројекта и поднети писани материјал, комисија у саставу:

мр Чедомир Васић, професор емеритус Универзитета уметности у Београду,
др Никола Шуица, редовни професор ФЛУ,
др ум. Ана Гњатовић, ванредни професор ФУ Звечан,
др ум. Јулијана Протић, ванредни професор ФПУ и
др ум. Иван Правдић, редовни професор АУНС, ментор

закључила је да кандидат може да приступи одбрани докторског уметничког пројекта.

Биографија кандидата

Никола Говедарица је рођен 19. јануара 1989. године у Фочи (Република Српска). Дипломирао на Академији ликовних уметности у Требињу 2013. године, на одсеку за сликарство у класи професора Марка Мусовића и стекао звање академског сликара. Мастер студије је завршио 2016. године на Универзитету уметности у Београду на научним интердисциплинарним студијама – Теорија уметности и медија. Одбрањена мастер тема „Теорије табуа у савременој уметности - Немачки сликар Анселм Кiefer“, са оценом 10, те стекао звање: теоретичар уметности и медија.

Члан је Улуса, Уметничког савета Салона антиратне карикатуре „Крагујевац 1941“, Савета за Велики школски час, Управног одбора Народног музеја у Крагујевцу, Уметничког жирија Универзитетске галерије у Крагујевцу. Главни је ликовни уредник у дечјем часопису „Дечје искре“.

Излагао је на преко тридесет групних изложби у Крагујевцу, Скопљу, Загребу, Београду, Новом Саду, Требињу, Сарајеву, Нишу, Мајданпеку. Имао до сада пет самосталних изложби. Носилац је великог броја уметничких пројеката. Идејни је творац и носилац уметничког пројекта “Уметност припада свима”. Стажирао је у Министарству спољних послова Републике Србије у одељењу Уједињених нација и канцеларији Унеска. Један од најмлађих официра за везу на Састанку савета министара спољних послова црноморског слива (БСЕЦ) у Београду од 09-13.12.2016. Главни је и одговорни уредник на једној од најпрестижнијих културних комеморативних манифестација у држави „Велики школски час“

У Уметничкој галерији БиХ у Сарајеву додељена му је откупна награда „Екологија и обновљиви извори енергије“ УС АИД-а. Добитник је и Специјалне награде на бијеналу АртиЈА 2020.године. Тренутно је запослен као Кустос у Музеју „21.октобар“ у Крагујевцу.

Важније групне изложбе:

2008. Изложба цртежа малог формата, СКЦ Крагујевац

2008. Изложба портрета Мали ликовни салон, Народни музеј , Крагујевац

2009. Изложба слика, Мали ликовни салон, Народни музеј, Крагујевац

2009. Изложба слика на отвореном поводом дана Требиња. Требиње 2009.

2009. Бијенали малог формата МајданАрт, Петровац на Млави
2010. Изложба слика-колажа, Арт галерија - кафе
2011. Изложба слика, Културни центар Скопље, Македонија
2011. Изложба слика уметничка галерија БиХ - Сарајево „ Екологија и обновљиви извори енергије“ УС АИД-а.
2012. Изложба слика на отвореном поводом дана Требиња, Требиње 2012.
2013. Воа / Belgrade open art, Културни центар Београд
2013. Изложба слика завршне године гупе сликарства, галерија Ликовне академије Требиње
2013. Изложба визуелних радова, Милано „Who is art“, Milano, Italy
2014. Ноа / Novi sad open art, Културни центар Нови Сад
2015. Поп арт , 4 млада уметника, Зид Мале Ваге, Крагујевац
2015. Новогодишња изложба, Галерија АРТ, Крагујевац
2015. Изложба малог формата, Бијенале Мајданарт. Петровац на Млави
2016. Изложба малог формата. Бијенале Горњи Милановац
2017. Изложба слика нових чланова Улуса, Цвијета Зузорић
2017. Изложба модерне фотографије Ниш. Градска галерија
2018. Изложба видео рада „Backdrop“ на видео конкурсy Травел Видео конкирс
2019. изложба Уметност у минијатури, Путујућа иложба по Србији
2019. Међународно тријенале нових медија, Цвијета Зузорић
2019. ЕХАТ 110, Изложба дигиталног отиска на платну, Загреб, Хрватска
2019. Изложба слика Уметничка галерија „Градац“ Рашка
2020. Новогодишња изложба крагујевачких уметника, Галерија „Арт“
2020. Међународно бијенале АРТИЈа

Самосталне изложбе:

2012. Изложба слика Дисторзија портрета , Уметничка галерија - Народни музеј Србиње, Република Српска
2015. Изложба слика-деколажа *Са друге стране*, Галерија „Мостови Балкана“, Крагујевац
2018. Изложба слика *Са друге стране*, велики и мали формат, уметничка галерија Смедеревске Паланке „ Душан Сатрчевић“

2020. Изложба слика *Са друге стране*, велики и мали формат, уметничка галерија Меандер Апатин, Културни центар.

2021. Изложба *Крици шкарта* у уметничком павиљону Цвјета Зузорић, Београд

Детаљна анализа докторског уметничког пројекта

Уметнички докторски пројекат „КРИЦИ ШКАРТА – вишемедијска кинетичка инсталација“ Николе Говедарице представља креативно уметничко и теоријско истраживање улоге савремене технологије у свакодневном животу. Очигледно поремећена равнотежа између човека и машине испирисала је кандидата да истражује, артикулише, направи и презентује уметнички амбијент од отпадака индустријског друштва. Анализирајући идеју „безформности“ као једне од основа постмодернизма, као и идеје Гија Дебора везане за друштво спектакла, кандидат је створио дело у ком су повезани кинетичка инсталација, статична инсталација и видео рад.

Никола Говедарица је својим докторским уметничким докторским пројектом креирао амбијент и објекат као индетерминистички процес, представљајући на метафоричан начин друштвену свест модерног и савременог доба, ушушканог у индустријски шкарт.

Практични део пројекта

Докторски уметнички пројекат изложен је у Павиљону „Цвијета Зузорић“ у коме је посетиоцима успешно представљено организовано и прегледно опросторење теоријског концепта хаоса, проширено одабраним дискурским и материјалним референцама на бројне концепте постмодерног читања уметности и друштва. Три аутономна уметничка дела чине вишемедијски рад „Крици шкарта“. Ове и саме по себи вишемедијске саставнице су реализоване да доминантно делују на три различита чула: тактилно - „Усахлост“, звучно - „Крик“ и визуелно - „Друштво спектакла“.

„Усахлост“ је статична рељефна слика која треба да представља приказ друштвене обамрлости услед деловања капиталистичког система вредности. Полиптих металних плочица униформношћу која тежи бесформности наглашене „хоризонталности“ и „материјализма“, намерено асоцира на поменуте постструктуралистичке термине. Метални енформел или апстрактни челични барелеф својим минимализмом, прецизније редукционизмом, именован је за слику створену хидрауличном четком, односно пресом. Отпадне металне траке естетизоване су и додељена им је виша уметничка вредност, односно парадигматска драгоценост.

Доминантно звучан „Крик“ програмиран је, монтиран и обрађен у према специфичностима простора галерије. Цитати текстова Гија Дебора коришћени су у виду дизајнерског типографског решења. Алудирајући на савремени облик приказивања, моторна метална инсталација производи комплексан покрет и комплексан звук, индетерминистички се повезујући са видео-радом. Покрет машине ствара атмосферу неочекивану за уметничку изложбу. Кинетичко звучна скулптура „Крик“ асоцира и на друга уметничка дела, на психоаналитичку инфантилну фројдовску негацију и на бунтовни став ситуационистичке интернационале. Квинтет покретних скулптура од опружних челичних трака појединачно закачених једним крајем за моторе који генеришу самостално кретање напред–назад, челиком који се увија двоструким прегибима ствара звук сличан гонгу и међусобно се хармонизује снажним вибрацијама. Ритмови могу појединачно да се контролишу померањем бочног клизног носача

Видео-рад „Друштво спектакла“ развија се од слика саобразних визуелном идентитету хоризонталне и статичне „Усахлости“, само сада у покретном кадру до редукованог плеса људске фигуре. Видео траје кроз пет сцена сличних по трајању и атмосфери постигнутој одлично распоређеним бочним осветљењем, централним статичним кадрирањем и репетитивним, скоро машинским ритмичким обрасцем игре.

Уодношавање медијских линија спроведено је доследно и вешто. Редукционизам и минимализам појединих медијских линија на којима је аутор инсистирао, омогућили су доживљај и спознају сложенијих и упечатљивијих вишемедијских прожимања

Писани део пројекта

Писани део пројекта чине поглавља посвећена поетичким, методичким, естетским и идеолошким везама теорија, појмова, процедура и поступака из савремене уметности и друштва са докторским уметничким пројектом „Крици шкарта“. Уз подразумевана уводна, закључна и поглавља детаљних визуелних прилога, теме које се исцрпно и аналитичко-синтетички обрађују у пет обимних есеја су бесформност у видео-раду „Друштво спектакла“, бесформност и људско у покретној скулптури „Крик“, бесформност и људско у рељефној слици „Усахлост“, као и феномени крика и шкарта.

Аутори на које се Никола Говедарица позива, чијим се идејама инспирише и чије дискурсе уметнички трансформише и артикулише су Ги Дебор, Жорж Батај, Лев Манович, Мишел Фуко, Ив-Ален Боа, Розалинд Краус и други.

Оцена остварених резултата

Никола Говедарица у докторском уметничком пројекту „КРИЦИ ШКАРТА – вишемедијска кинетичка инсталација“ користи отпадни челик као материјал и инспирацију за нове и другачије изражајне могућности превазилажења и повезивања медија слике, скулптуре, звука, видеа, кинетичког објекта, тактилности. Интегришући разноврсним технологијама које делују на различита чула идеје хоризонталности, материјализма, пулса и ентропије, остварује значајан и сложен уметнички рад који комуницира са бројним поетикама модернизма и постмодернизма.

Од проналажења основног материјала и његовог прикупљања и груписања, сечења, чишћења и обраде на одговарајући опсег, челик је плетен па моделиран у хидрауличној преси преко челичног костура. Ова основа се асоцијативно и креативно проширила на звучне кинетичке скулптуре које покрећу електромотори и видео рад који повезује челик и плес женске фигуре.

Успешна поставка је својом необичношћу и снагом у коришћењу и трансформацијама захтевног материјала и привукла пажњу и провоцирала размишљање о савременим и свевременим изазовима уметика, света уметности, технологије, екологије и друштва.

Критички осврт референата

Рад и импровизација у материјалу је честа полазна тачка уметничког стваралаштва. У уметничком делу „КРИЦИ ШКАРТА – вишемедијска кинетичка инсталација“ Николе Говедарице, то је само један, материјалан основ овог специфичног и успешног стваралачког напора, инспиративног процеса и сложене реализације. Кандидат је показао како се материјал може одуховити идејама савремених поетичких и друштвених теорија, као и како се ове сложене и често парадоксалне идеје могу материјализовати у више прожетих уметничких медија. Истраживање и артикулација различитих квалитета и комбинација метала, механичког и органског покрета, видеа и звука, после низа контролисаних и индетерминистичких експеримената, спојени су у јединствено, јасно и вишезначно уметничко вишемедијско дело.

Иако тешка материјалност доминира делом, разиграност електромоторима а најпре маштом и домишљатошћу аутора у „Крицима шкарта“ отворено и јасно асоцирају на реалне односе између људи и њихових друштвених подела. Другачија него што је уобичајено, природа шкарта својим неумитним законима, како кандидат препознаје, доминира нашим окружењем правећи ново робовласничко друштво. Спектакуларност није само неизбежна последица и резултат природног технолошког развоја у савременом друштву, већ је и облик који технолошки садржај бира. Друштвене потребе у садашњости су тесно повезане са индустријским технолошким развојем, потрошњом и експлоатацијом, те друштвено задовољење може бити подмирено само уз технологизовани међуљудски контакт условљен технолошким средствима развоја. Иако људи олако верују у интерактивност технологије, сама технологија комуницира хладно и једнострано. Свест о овим и другим значајним феноменима, кандидат Никола

Говедарица је темељним познавањем уметничких медија и њихових сложених односа, иронијом и разиграношћу успешно материјализовао, трансформисао, повезао и презентовао, а проницљивим размишљањем детаљно описао и повезао са значајним идејама и текстовима модернизма и постмодернизма у уметности и друштвеној теорији.

Закључак Комисије

Кандидат Никола Говедарица је у докторском уметничком пројекту „КРИЦИ ШКАРТА – вишемедијска кинетичка инсталација“ успешно осмислио, материјализовао и представио практично и теоријско истраживање, осмишљено, постављено и изведено као кинетичку инсталацију покретних и непокретних објеката, видеа и звука. Никола Говедарица је показао изузетно познавања рада са металом и медијски је проширио овај „тежак“ материјал асоцијативношћу, контрапунктом, трансгресијом, транспозицијом, редукцијом, репетицијом и наслојавањем, креирајући амбијент који и шокантно и инспиративно комуницира са посетиоцима. Остварени пројекат има све карактеристике вишемедијског уметничког дела и афирмише студије вишемедијске уметности на изузетно добар начин. Јасно и амбициозно дефинисане концепцијске и методолошке поставке успешно је и детаљно реализовао и документовао у писаном раду.

Имајући у виду све наведено, Комисија са задовољством предлаже Већу интердисциплинарних студија Универзитета уметности у Београду да кандидату Николи Говедарици одобри одбрану докторског уметничког пројекта „КРИЦИ ШКАРТА – вишемедијска кинетичка инсталација“.

У Београду, 26. 7. 2021.

Комисија:

мр Чедомир Васић, професор емеритус Универзита уметности у Београду

др Никола Шуица, редовни професор ФЛУ

др ум. Ана Гњатовић, ванредни професор Факултета уметности Приштина – Звечан

др ум. Јулијана Протић, ванредни професор ФПУ

др ум. Иван Правдић, редовни професор Академије уметности у Новом Саду, ментор